

บันทึก

เรื่อง ปัญหาการบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการ

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้มีหนังสือที่ ๑๓๗๔/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๑ ความว่า กระทรวงการคลังมีปัญหาการบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการอีก ๑ ราย คือ น.ท.พระเทวโณอำนวยการ อธิบดีกรมสหกรณ์ที่ดิน ได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติคืนยศบรรดาศักดิ์เครื่องราชอิสริยาภรณ์และสิทธิในการรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๘๙ เพราะได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชกำหนดนิรโทษกรรมฯ พ.ศ. ๒๔๘๘ ปรากฏว่า น.ท.พระเทวโณอำนวยการ ได้กลับเข้ารับราชการใหม่ทางกระทรวงสหกรณ์ เป็นข้าราชการวิสามัญชั่วคราวตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๔๘๑ และเป็นข้าราชการสามัญตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๙ ต่อมาได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ แล้ว น.ท.พระเทวโณอำนวยการ จึงบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ จึงเป็นปัญหาว่า น.ท.พระเทวโณอำนวยการ จะบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการได้หรือไม่ และได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้ด้วย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๓๐ (จ) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้บัญญัติว่า ข้าราชการผู้ใด...ถ้าภายหลังได้เข้ารับราชการใหม่ ให้คิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่

(ก) ฯลฯ

(ข) ฯลฯ

(ค) ฯลฯ

(ง) ฯลฯ

(จ) ข้าราชการซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติแล้ว ภายหลังเข้ามารับราชการใหม่ และเลิกรับบำนาญในขณะที่กลับเข้ารับราชการใหม่นั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

จากบทบัญญัติของมาตรา ๓๐ (จ) ดังกล่าวมาข้างต้น การขอนับเวลาราชการต่อ

กันนั้นจะต้องปรากฏว่าผู้ขอได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติอยู่แล้ว และภายหลังได้กลับเข้ารับราชการใหม่

๒. ข้อเท็จจริงปรากฏว่า น.ท.พระเทวโณอำนวยการฯ ได้กลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เมื่อ ๑ เมษายน ๒๔๘๙ และได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติคินยศบรรดาศักดิ์เครื่องราชอิสริยาภรณ์และสิทธิในการรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ พ.ศ.๒๔๘๙ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ (วันประกาศใช้พระราชบัญญัติคินยศบรรดาศักดิ์ ฯลฯ พ.ศ.๒๔๘๙) ซึ่งเป็นระยะเวลาภายหลังการกลับเข้ารับราชการ กรณีจึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๓๐ (จ) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ฉะนั้น น.ท.พระเทวโณอำนวยการฯ จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการได้

๓. อนึ่งตามที่กระทรวงการคลังได้มีความเห็นว่า ถึงแม้ น.ท.พระเทวโณอำนวยการฯ จะได้รับนิรโทษกรรมแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยอยู่ คือถูกไล่ออกจากราชการ ฉะนั้นจึงเป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ (๒) ^๑ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ

^๑ มาตรา ๓๐ ข้าราชการผู้ใด

(๑) ลาออกโดยไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ หรือบำนาญจากการรับราชการตอนก่อนลาออก

(๒) ถูกปลดออกหรือถูกไล่ออก ในกรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๓) ออกจากราชการโดยได้รับหรือมีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว

ถ้าภายหลังได้กลับเข้ารับราชการใหม่ ให้คิดเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญเฉพาะการรับราชการครั้งใหม่เท่านั้น

ความในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่

(ก) นายทหารซึ่งถูกปลดออกจากประจำการเป็นนายทหารกองหนุนโดยมิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จ หรือบำนาญ หากได้กลับเข้ารับราชการอีก

(ข) นายทหารซึ่งลาออกจากประจำการเป็นนายทหารกองหนุน โดยมิได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จหรือบำนาญ หากได้กลับเข้ารับราชการเป็นทหารอีก และออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญในขณะที่เป็นทหาร

(ค) ข้าราชการผู้มีสิทธิคินบำเหน็จเพื่อนับเวลาก่อนออกจากราชการต่อเนื่องกับการรับราชการในตอนหลังตามกฎหมายที่ใช้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญทหาร พุทธศักราช ๒๔๙๒ หรือพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๙๒

(ง) ข้าราชการการเมืองที่ต้องออกหรือต้องพ้นจากตำแหน่งโดยผลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังมีได้รับบำเหน็จบำนาญ สำหรับวันราชการตอนที่ต้องออกหรือต้องพ้นจากตำแหน่ง

(จ) ข้าราชการซึ่งได้รับหรือมีสิทธิในบำนาญปกติแล้ว ภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่ และเลิกรับบำนาญในขณะที่กลับเข้ารับราชการใหม่นั้น

การบอกเลิกรับบำนาญดังกล่าวใน (จ) จะต้องกระทำเสียภายในสามสิบวันนับแต่วันกลับเข้ารับราชการใหม่

การบอกเลิกรับบำนาญให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานส่งไปยังกระทรวงการคลัง โดยผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด

ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ และได้อ้างความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่อง พ.อ.พระยาสุรพันธ์เสนี ซึ่งมีความว่า พึงเห็นได้ว่าความในพระราชกำหนดที่กล่าวข้างต้น หากส่งผลไปไกลเหมือนเช่นความในพระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำความผิดทางเมือง ร.ศ.๑๓๐ พุทธศักราช ๒๔๗๕ ดังได้กล่าวมาแล้วใน ก.ไม่ ทั้งนี้ ก็เพราะความในพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช ๒๔๘๘ บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ให้บุคคลเหล่านั้นพ้นจากความผิดเท่านั้น กล่าวคือมีผลเพียงให้เป็นอันพ้นจากความผิดนั้น ๆ นับแต่วันที่ใช้กฎหมายนั้นบังคับเท่านั้น จะมีผลย้อนหลังไปเปลี่ยนแปลงข้อเท็จจริงใด ๆ ถึงแม้ว่าข้อเท็จจริงนั้น ๆ จะทำให้บุคคลเหล่านั้นเสียไปซึ่งสิทธิด้วยเหมือนเช่นพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ก็หาไม่ กล่าวโดยเฉพาะที่เกี่ยวแก่ปัญหาในเรื่องนี้ก็คือ ข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏมาแล้วว่าบุคคลเหล่านี้ได้ถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการนั้นย่อมเป็นข้อเท็จจริงที่ยังคงมีคงเป็นอยู่ และเป็นข้อที่จะยกขึ้นกล่าวอ้างได้โดยไม่ต้องด้วยบทห้ามตามกฎหมาย หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความในพระราชกำหนดนิรโทษกรรมที่ว่าให้พ้นจากความผิดนั้นย่อมไม่มีความหมายเลยไปถึงกับจะห้ามมิให้กล่าวอ้างว่าบุคคลเหล่านี้ได้ถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการด้วยไม่^๒

ในเรื่องนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ ถึงแม้ว่าพระราชกำหนดนิรโทษกรรมแก่ผู้กระทำความผิดฐานกบฏและจลาจล พุทธศักราช ๒๔๘๘ จะไม่ลบล้างโทษทางวินัยให้แก่ น.ท.พระเทวโณอานวยเดช ก็ตาม แต่ น.ท.พระเทวโณอานวยเดช ได้รับการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในโอกาสครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ พ.ศ. ๒๔๙๙ ผลจึงมีว่า น.ท.พระเทวโณอานวยเดช ไม่เคยเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยเลย ฉะนั้น น.ท.พระเทวโณอานวยเดช จึงไม่เป็นผู้ถูกไล่ออกตามนัยมาตรา ๓๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกาใคร่ขอตั้งข้อสังเกตว่า มาตรา ๓๐ (จ) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้บัญญัติให้ข้าราชการซึ่งได้รับหรือมีสิทธิรับบำนาญปกติอยู่ก่อนแล้วภายหลังกลับเข้ารับราชการใหม่เท่านั้น เป็นผู้ที่มีสิทธิบอกเลิกบำนาญเพื่อขอต่อเวลาราชการได้ คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่ การได้รับหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาก่อนหรือหลังการกลับเข้ารับราชการควรจะมีผลอย่างเดียวกันเพื่อสอดคล้องกับผลของกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรม และกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทินโทษ

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

การไปรับราชการต่างกระทรวง ทบวง กรม ถ้าเวลาราชการไม่ติดต่อกันและพิสูจน์ไม่ได้ว่าทางราชการสั่ง ให้ถือว่าเป็นการลาออกจากสังกัดเดิม

^๒ บันทึกเรื่องปัญหามานาญ (กรณี พ.อ.พระยาสุรพันธ์เสนี) ส่งพร้อมหนังสือที่ ๖๓๐/๒๔๙๐ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๙๐

เลขที่การคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๐๑